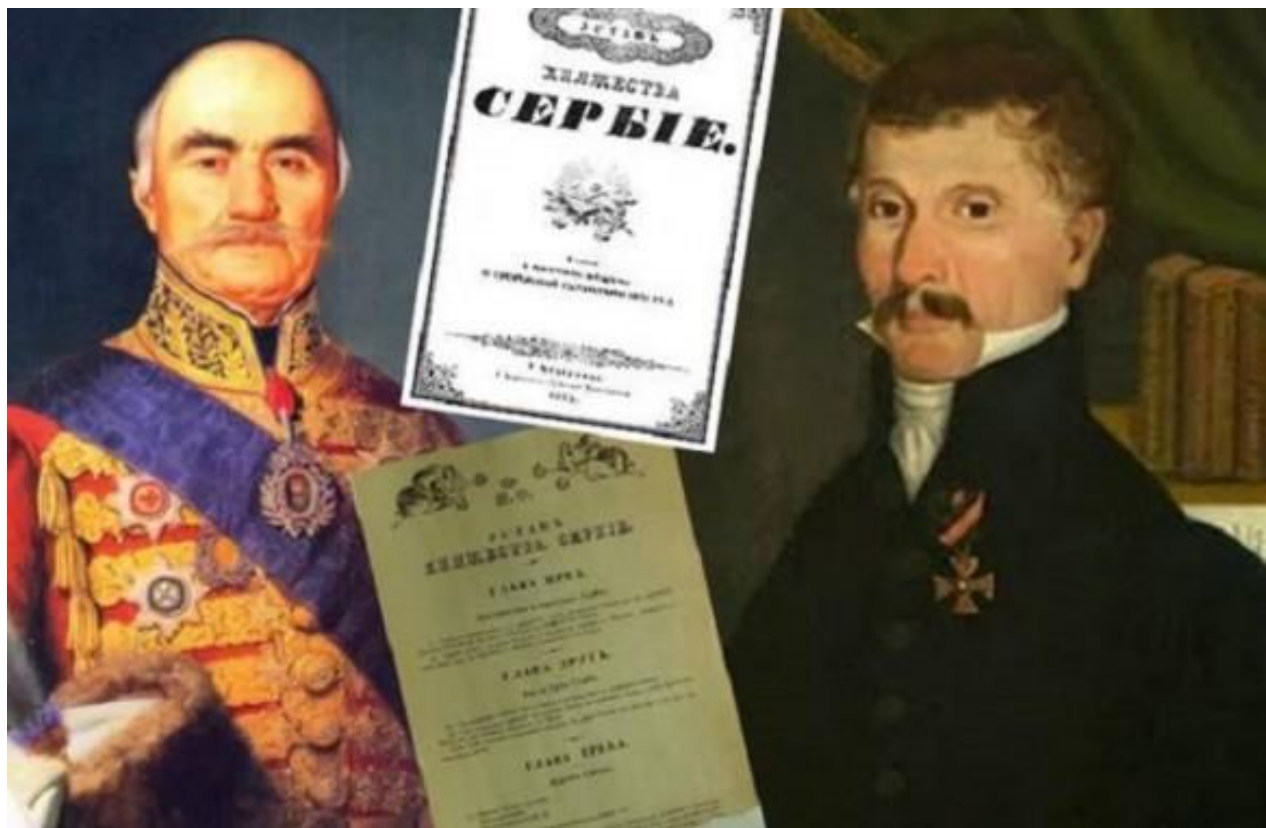

УЗБУНА ЗБОГ СРБА: Три светске силе тражиле су од Србије да забрани свој устав

16.02.2017.

На Сретење 1835. године отац српског новинарства **Димитрије Давидовић**, обзнанио је правни акт који је запањео Европу, а у **Истанбулу, Бечу и Москви** подигао узбуну већу него било која буна.

Мало је дана у српском народу који су у историји оставили толики траг. Поред Видовдана, то је вероватно још само 15. фебруар – Сретење. Ово је од 2001. државни празник у Србији, а тај датум од 2007. године слави и Војска Србије. Ипак, осим што се већина радује нерадном дану, мало људи заправо зна шта се то данас обележава.

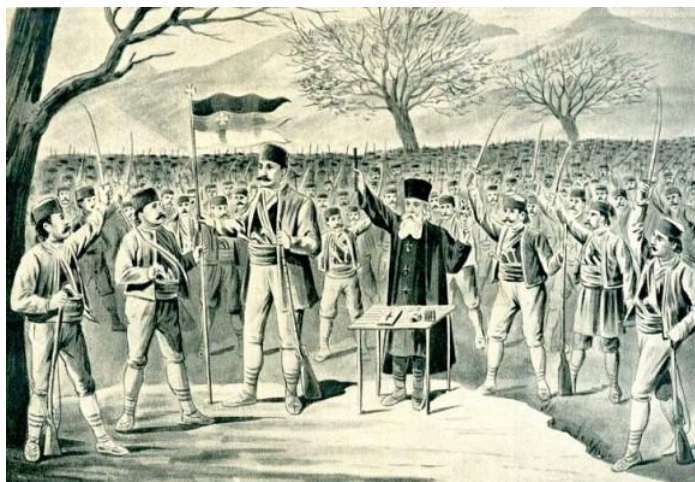
[Дневно.рс](http://dnevno.rs)

Део забуне лежи у томе што се много тога значајног за изглед данашње Србије догодило управо на Сретење.

Буђење Србије

Давне 1804. године на Сретење Срби су започели мукотрпни пут ка слободи и изградњи модерне државе.

После масовне сече кнезова, Срби су се окупили у Орашцу, за вођу је изабран Карађорђе Петровић и почео је Први српски устанак.

[Дневно.рс](#)

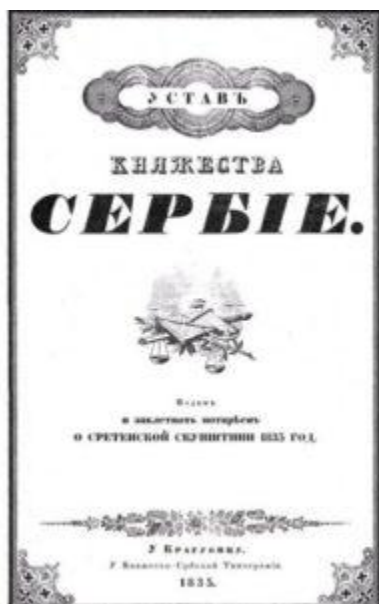
Било је то време буђења националног духа широм Европе и било је за очекивати да ће и српски народ који је вековима био под турском влашћу пожелети слободу и устати против окупатора – објашњава за Дневно.рс историчар Станислав Сремчевић.

Тако је, током година које су уследиле Срби, један мали народ изронио ниоткуда на светској позорници, муњевито и буквално ни из чега поново створили своју државу.

Ипак, ово није био једини пут да се Сретење показало као судбоносно за Србе.

Опасно „француско семе на Балкану“

Тридесетједну годину касније, кнежевина Србија која је формално још увек била у саставу Османског царства, добила је устав на коме би јој позавидели и много „демократскији“ народи.

[Дневно.рс](#)

На Сретење 1835. године отац српског новинарства Димитрије Давидовић, обзнанио је правни акт који је запањео Европу, а у Истанбулу, Бечу и Москви подигао узбуну већу него било која буна – Сретењски устав.

– Димитрију Давидовићу су као узор за писање послужили најлибералнији устави тог времена, они који су већ били на снази у Белгији и Француској. Био је то невероватно напредан законски акт који би, нормално уз неке измене, могао да се примењује и у било којој данашњој држави – истиче Сремчевић.

Сретењским уставом Србија је постала прва земља после Белгије и Француске која је укинула феудализам!

Увео је право на законито суђење, слободу кретања и настањивања, а одреднице које су забрањивале ропство биле су претеча онога што данас зовемо основним људским правима.

Па ипак, у оно време, Сретењски устав је сматран веома „опасним“.

Сретењски устав је заиста био невероватно модеран – промовисао је српски као службени језик, декларисао неприкосновеност личности, равноправност грађана без обзира на веру и националност...

Србија би са таквим уставом постала веома либерална земља, а читава историја од тог тренутка па на овамо би била потпуно другачија.

Наравно, било би потребно да се поклопе још неке „коцкице“, али можда бисмо данас били друштво сличније француском или белгијском – каже историчар Сремчевић.

Али Сретењски устав није био дугог века.

Његово укидање од Србије су тражиле три иначе зараћене империје и љути непријатељи.

Од кнеза Милоша Обреновића Русија, Турска и Аустроугарска су једногласно захтевале да Устав буде укинут.

– Данас често користимо формулацију да светске силе нису хтеле „француско семе на Балкану“ и то је истина.

Са друге стране кнез Милош, који уопште није желео устав који би му ограничио власт, једва је дочекао да укине устав Димитрија Давидовића који је и иначе морао да дозволи само због притиска јавности – закључује Станислав Сремчевић и додаје да је устав суспендован након само 55 дана од доношења.

Димитрије Давидовић, творац првог модерног устава Србије, након овога је пао у немилост, истеран је из службе и до краја живота живео је у сиромаштву.

Ипак, његов – Сретењски устав све до данас остао је симбол српске борбе за слободу и државности која ће тек доћи.

Извор: dnevno.rs